

Titkári jelentés az egyesület 1880. évi rendes közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! Bocsánatot kérek mindenek előtt, hogy súlyos betektségem által megakadályozva, jelen közgyűlésünkben részt nem vehetek, s kérem, hogy ugyanez indok mentse ki azt is, ha jelentésem egy vagy más részben hiányosnak találtatnék.

Hogy a mult közgyűlés ideje óta történt egyleti működést előadhassam, mindenek előtt azon ügyekről kell megemlékezni, melyekre nézve mult közgyűlésünk megbízást adott a választmánynak.

A mult közgyűlésen első sorban megbízást nyert a választmány ugyanis arra, hogy állapítsa meg még az 1879-ik év folyamában a pályakérdést, mely a folyó 1880-ik évre a Deák Ferencz alapítványból való díjazásra kitűzendő lenne, s hogy a vadászatnak a törvényszerű vadászjegyek mellett való gyakorlása, és illetőleg ennek ellenőrzése tárgyában lépést tegyen.

Az előbb említett meghagyás folytán a választmány részéről, tekintettel arra, hogy már az 1878-ik évi közgyűlésen is főleg az hangsúlyoztatott, hogy első sorban tankönyvek írása vétessék figyelembe, „Az erdőbecsléstan“ kézikönyvére iratott ki pályázat 100 arany, vagyis 550 frt pályadíjjal, s az erre vonatkozó választmányi jegyzőkönyv az „Erdészeti Lapok“-nak már az 1879. évi novemberi füzetében megjelent, a pályázati határidő pedig f. évi december 31-én járand le.

A vadászatnak törvényszabta módon való gyakorlására vonatkozólag pedig, tekintettel arra, hogy időközben a kir. kormány részéről az e tárgyban szükséges hivatalos rendelkezés megtörtént, a választmány további intézkedést nem tartott szükségesnek.

Megbízást nyert továbbá az elnökség és a titkár az iránt is, hogy azon tisztelt tagtársunkkal, ki névtelen kíván maradni

s ki 1860. évi sorsjegyekben az egyesületnél 1000 frt alapítványt kíván tenni s arra 2 drb sorsjeggyel 200 frtot be is fizetett, az alapítvány célja és jogi viszonyai iránt alkalmas módon érintkeztek. Ezen megbízás alapján az egyesület közlönyében megfelelő felhívás intéztetett az illető tagtárshoz, az általa beküldött 200 frt pedig kezelés végett a magyar földhitelintézetnél tétetett le. Ezen tárgyban tett felhívásunknak azonban eddig kellő eredménye nem lett, mert névtelenül maradni kívánó t. tagtársunk sem írásban, sem megbízott által egyesületünkkel érintkezésbe nem lépett, miért is a 2 drb 200 frt sorsjegy mindaddig a földhitelintézetnél lesz tartandó, míg azok iránt adományozójuk megfelelően intézkedni fog.

A faanyagok vasuti szállítása ügyében a választmány, figyelemmel arra, hogy a magyar vasutak a Gácsországból országunkba behozott faanyagokat tényleg olcsóbban szállítják, mint a belföldi fát, előterjesztés tétetett a m. kir. földmívelési ministeriumhoz, melyben ez egyszersmind arra is kéretett, hogy eszközölje ki illető helyen, miszerint a vasutakon faanyagok szállításánál szokásos refactia csak előre meghatározott tömegre, s ezzel arányban álló távolságra engedélyeztessék s díjszabásilag előre köztudomásra hozassék.

A Németországgal kötendő vám- és kereskedelmi szerződés tárgyában a földmívelési ministerium kebelében a faanyagokat illető kérdésben is szaktanácskozmány tartatván, ezen az Országos Erdészeti Egyesület is kiküldött három szakértő által képviselve volt és résztvett, s egyesületünk képviselői azon alkalommal részletesen előadták mindazon kívánatokat, melyek teljesítése a magyar fakereskedelem biztosítása és jövője érdekében szükségeseknek ismerhetők.

Szintugy képviselve volt egyesületünk azon tanácskozmányokban is, melyeket az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület több rendbeli közgazdasági kérdések megvitatása céljából

saját kebelében megtartott, a mennyiben azok erdészeti kérdésekre vonatkoztak, s intézkedés történt, hogy az illető kérdések az „Erdészeti Lapok“-ban is közzé tétessenek oly czélból, miszerint azon egyleti tagoknak, kik a feltett szakkérdések egyikéhez vagy másikához nyilatkozni kívánnának, erre alkalom szolgáltatassék, s mely intézkedésnek azon örvendetes eredménye volt, hogy ily nyilatkozatok több tagtársunk részéről részint közvetlenül az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesülethez, részint az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségéhez közlés végett tényleg be is küldettek.

A m. kir. államvasutak igazgató tanácsának újra szervezése alkalmából az igazgató választmány azon meggyőződésből indulván ki, hogy az erdőgazdaság érdekei és a fakereskedelem igényei a faanyagok szállítása tekintetében csak azon esetre fognak kellően méltányoltatni, ha az új igazgató tanácsba oly tapasztaltabb egyén is fog felvétetni, ki kiváló erdészeti és faüzleti ismeretekkel bir, felterjesztést intézett az egyesület nevében a közmunka- és közlekedési minister urhoz, egy a fennebb irt ismeretekkel biró tanácstagnak felvétele iránt, felkérvén egyuttal hasonló tartalmu felterjesztésekben a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi, a pénzügyi, és mint erdőbirtok-kezelőt, a vallás- és közoktatásügyi ministeriumokat is az előbb irt, s illetőleg a közlekedési minister urhoz intézett felirat támogatására. Sajnálattal kell azonban ugy ezen jogosult felszólalásunkat, mint a faanyagok vasuti szállításának kérdését illetőleg is megemlitenünk, hogy a kir. közlekedési ministerium egyletünk ebbeli előterjesztésére mindeddig választ sem adott.

További munkásságunk a következőkben állott: a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumban az erdő-törvény életbeléptetésére való tekintetből egy erdészeti osztálynak ujonnan szervezése válván szükségessé, s az említett

ministerium által az országgyűlés elé terjesztett 1880. évi államköltségvetésnek az erdőtörvény végrehajtását tárgyzó részéből arról értesülvén az igazgató válaszmány, hogy az erdőfelügyelők csak ideiglenes minőségben lennének alkalmazva, s hogy a törvény végrehajtását vezető központi osztály személyzete is csupán két tagból fog állani, a válaszmány, figyelemmel a hazai erdőgazdaság érdekeire és állapotára, szükségesnek ismerte a földmívelési minister urat mindkét rendbeli intézkedéseinek célhoz nem vezető voltára figyelmeztetni, azon meggyőződés által vezéreltetvén, hogy ideiglenesen szervezett állomásokra a jelenleg végleges szolgálatban álló kipróbált s megbízható erdészeti tisztviselők közül alig fognának sokan pályázni, továbbá, hogy azon sok és felettebb fontos s e mellett kétségtelenül nagy mennyiségű munkák teljesítésére, melyek a törvény czélszerű életbeléptetése és sikeres végrehajtása érdekében már ez évben is teljesítendőek lesznek, a központi erdészeti osztály személyzetének tervezett létszáma is elégségesnek semmi esetre sem ismerhető.

Hogy pedig ezen közbenjárásunk is a kívánt sikert részint már ez időszerint is kivívta, részint ezentúl sem fog figyelmen kívül hagyatni, ezt a tapasztalat már is beigazolta, s remélhetőleg jövőre is igazolni fogja.

Egyleti elnökünk ő Nagyméltóságának buzgó közreműködése folytán szintoly kedvező sikere volt azon előterjesztésnek is, melyet az igazgató válaszmány az erdészeti és bányászati birtokkezelésnek a felmerült közhitek szerint célba vett egyesítése mellőzésért, más szóval a m. k. pénzügyministerium kormányzása alatt álló kincstári erdők igazgatásának a bányászati igazgatás alá rendelésének meggátlása ügyében a pénzügyminister urhoz intézett; a mi annál inkább megnyugtató, mint-hogy az erdészet és bányászat egészen külön természetű ügyeinek együttes kezeltetése már magában véve is mint az

állam pénzügyi és gazdasági érdekeiből kifolyólag káros intézkedésnek, az erdészetnek a bányászat alá rendeltetését pedig mint határozott gazdasági visszaesést kellett volna kárhoztatnunk.

Örömmel használjuk fel tehát ezen alkalmat egyuttal azon rég óhajtott kívánságunk teljesítésének constatálására, hogy a fennebb említettek szerint kísértetkép szállongott baljóslatu hírekkel teljesen ellenkezőleg a magyar kincstári államerdők igazgatása a pénzügyministerium ügyköréből kiválasztatván, már a jövő évtől kezdve oda helyeztetik át, a hova az természeténél fogva tulajdonképen tartozik, t. i. a földmivelési ministerium tárczájához, a mint ez a földmivelés terén is előttünk haladó más országokban már rég ugy van.

Felemlitendőnek tartjuk még azt is, hogy az erdészeti kísérletek terén az ezen ügyben már azelőtt is megkísérlett lépéseink kevésbé kecsegtető eredménye daczára sem maradtunk tétlenül, a mennyiben egyleti elnök ur ő nmgá Amerikából megbízható forrásból és több helyen való kísérletre elégséges minőségű douglas fenyőmagot szerevén, ezt egyesületünknek rendelkezésére bocsátotta, mely magvakból kisebb vagy nagyobb részletek egyes kincstári és magán uradalmi erdőhivataloknak azon felhívással bocsáttattak rendelkezésre, hogy a szerzett tapasztalatok közérdekű hasznosítása céljából a csemeték fejlődéséről évenként tavasszal és őszszel az egyesületnek tudomás tétessék.

Részint a kormánynak felhívására, részint az egyesületünkhöz forduló erdőbirtokosoknak kívánatára, utóbbi időben is szakbeli tanácssal szolgáltunk, mely eseteknek részletes fel-
említését azonban mellőzhetőknek véljük.

Választmányi határozat alapján a folyó évben is mondott fel több oly alapítványi tőke, melynek kamatajai pontosan nem fizettettek.

Végül megemlítjük még, hogy Luczenbacher Pál tagtárs azon indítványt tevén, hogy a hazánkban nagy terjedelemben előjövő futóhomok megkötéséről és erdészeti műveléséről az egyesület által egy népszerű rövid utasítás adassék ki, ezen indítványa támogatásául a kiadási költségekhez maga részéről 50 frtot ígért, mely ügy tárgyalásának folyamában a kiadási költségek és irói díj fedezésére az indítványozó még további 6 drb aranyat, gr. Bánffy Béla 4 drb és Eleőd Jósa 1 drb aranyat ajánlottak fel, mely hazafias ajánlatok az igazgató választmány által köszönöttel fogadtattak.

A választmány ez ügyben az elnökségre és a titkárra bizta a kérdéses munka létrehozása iránti javaslatot megtenni. Mely javaslat az elnökség és titkár részéről most abban terjesztetik elő, hogy hatalmaztassék fel a választmány nyílt pályázat útján megbizni valakit a kérdéses homokkötési munka megírásával, kitűzván e célra 40 arany pályadíjat 200 frt értékkel.

Szakirodalmunk állapotáról megemlékezve, jelenthetjük, hogy az eziránti érdeklődés fokozatos fejlődésben van, s hogy az egyesületi közlöny tartalma is a legújabb időben, a tagtársak igényeire való figyelemmel, egy új rovattal szaporodott, melyben mindazon közérdekű erdészeti rendeletek közlését már megkezdettük, melyek a kormány részéről kiadatnak, hogy így az egyesületi közlöny olvasói, s főleg a t. tagtársak lapunk útján azokat is birhassák s meglegyenek kimélve attól, hogy szükség esetében azokat külön megszerezni, vagy máshelyt keresni legyenek kénytelenek.

Egyesületünk vagyoni viszonyairól a külön következő pénztári tudósítás részletes ismertetést ad, s én itt csupán arról kívánok megemlékezni, hogy vagyunk tőkeértéke már 110.000 frttot tévén, egyesületünk életének anyagi forrását a vagyon hű kezeelésének feltételével, melyet mindenha teljesi-

teni utódainkat is kérem, szívem legteljesebb örömére örökre biztosítva látom.

Titkári működésem egész ideje alatt egyesületünk anyagi érdekei úgy kívánták, hogy a pénztár kezelését is vigyem és én ez idő alatt mindig a legtisztább örömeik érzésében részesültem, midőn láthatám, hogy lassanként miként erősödünk; különös óhajomásom volt titkári szolgálatom kezdetétől fogva, hogy vajha 1880-ban jelenthetném, hogy 100.000 frt reális vagyonunk van. És ime tisztelt közgyűlés, hála telt szívvvel és igaz hazafiúi köszönet kifejezésével Elnökünk ő Excellenciájának és azoknak, kik együletünket kezdettől fogva támogatták, irhatom most ide, hogy ezt elértem, csak sorsom tart betegágyhoz lánczolva és megakadályoz abban, hogy ez örömnapot tisztelt tagtársaimmal együtt ünnepehessem s jelentésemet saját élő szavaimmal adhassam elő. De ha testileg távol vagyok is, együtt ünnepelem azért lélekben a tisztelt közgyűléssel az egyesület első 100.000 frt vagyonának együttlétét, melyet, hogy a továbbiak is kövessenek, szívemből kívánom; együtt örvendek a Deák Ferencz egyleti alapítvány első 100 arany pályadíjának kiszolgáltathatása felett, és habár sajnosan fájó érzéssel is, de az igaz kegyelet benső örömével van szerencsém a megfelelő alapszabálytervezet idecsatolása mellett egyesületünk tulajdonába átszolgáltatni azon készpénzben begyűlt 5100 frtról szóló takarékpénztári könyveket is, melyek azon adományok összegét tartalmazzák, melyeket elhalt alelnökünk W a g n e r Károly emlékére létesítendő alapítványra elhalt erdészeti tisztviselők özvegyeinek és árváinak segélyére szerkesztői felhívásomra t. tagtársaink és ügybarátaink páratlan nemes buzgósággal adakoztak, s melynek kamatai segélyével már a folyó 1880. évtől kezdve a szakunkhoz tartozó özvegyek és árvák szükségait fogjuk ezentul évenként enyhíthetni s ezzel is kevesíteni fogjuk a hozzánk tartozó szenvedők keserveit és könyeit.

Az egyesület alapító tapjainak, s illetőleg az egyesületnél letett alapítványi adomány és kötlevelek száma jelenleg 512; a rendes tagok száma pedig 458, s van ezenkívül 4 tiszteletbeli és egy pártoló tag.

A mult évi közgyűlés alkalmával volt 448 alapító, 423 rendes, 4 tiszteletbeli és 1 pártoló tag. A szaporulat tehát az alapítóknál 64, a rendeseknél 35; megjegyeztetvén azonban, hogy az alapítókká lett tagok egy része (számban 25), előbb rendes tag volt.

A mult közgyűlés óta az igazgató választmány által felvett új tagok neveit a koronként közzétett egyleti jegyzőkönyvek tartalmazván, itt csak is az utolsó választmányi ülés megtartása után f. hó 15-éig jelentkezett új alapító és rendes tagokat van szerencsém bejelenteni.

a) Alapítók: hg. Batthyány Gusztáv földbirtokos 200 frt és Tatartzy Károly fürdőfőbérlo 160 frt készpénzalapítvánnyal, továbbá: Krivácsy Elek, Osterlamm Armin, Kasztner Nándor, Andriányi Arnold és Klein Ödön kir. erdőfelügyelők s volt rendes tagok egyenként 160 frt; Szepesi Tivadar, m. kir. erdőpénztárnok; Sziklay Lajos, m. k. erdészeti számvivő és a Brassói bánya- és kohó részvény-társulat egyenként szintén 160 frt alapítvánnyal kötvényben.

b) Rendes tagok: Schillinger Adolf, m. kir. erdész; Dávid János, erdőmesteri segéd; Kopitlánszky János, urad. erdész; Lányi Adolf, erdész; Véssey Mihály, földbirtokos; Rómy Gyula, tisztartó; Kiss-Horváth József, erdőmesteri segéd; Weldin Vilmos, mérnök; Gubányi Antal, vállalkozó; Ősi-Marosszék havasi birtokossága; Jakabfy Miklós, földbirtokos; Mattusch József, m. kir. erdész és Tormin, János urad. erdész.

Sajnos veszteségeket is kell még a t. közgyűlés tudomására hoznunk, és a mult közgyűlés óta elhunyt tagtársaink közt első sorban szeretve tisztelt volt egyesületi első alelnökünkről Wagner Károly főerdőtanácsosról megemlékeznünk, kinek áldott emlékezetű életéről és működéséről Illés Nándor t. tagtársunk külön emlékbeszédet tartand. Elhunytak távábbá : Bong István, m. k. erdőgyakornok; b. Beust Ödön, földbirtokos; Benedek György, katast. erdőbecslő; Divald József, pénzügyi tanácsos; Dobesberger Alajos, erdőmester; Dvihally Jenő, m. kir. erdész; Aschenbrier Ágoston, m. kir. erdész; Binder Gusztáv, m. k. erdész; Makucz Rezső, m. k. erdész; Barcsay Ábrahám, főszolgabíró; Fejér Lajos, m. k. erdész; gr. Boleza István, földbirtokos és Seide József, m. k. erdész.

Kérjük a t. közgyűlést, hogy mindezen elhunyt tagtársaink halála felett részvételét jegyzőkönyvileg méltóztatnék kifejezni.

Ezzel jelentésemet bezárva, el nem mulaszthatom végre a t. tagtársaknak e közgyűlésre nagyszámban való jelentkezése felett hazafui és szaktársi örömet kifejezni, még csak azt kívánván, miszerint jelen közgyűlésünknek szakunk javára irányult törekvését a legszebb siker koronázza.

Bevégezvén a titkári jelentést, áttérek most az egyesület pénztári állásának és vagyoni állapotának ismertetésére s anyagi viszonyaira, e tekintetben most is örvendetes jelentést tehetvén.

Az egyesület mult évi számadásait s jövő évi költségvetését a t. közgyűlés által az előbbieket feletti jelentéstételre s az utóbbiról való véleményadásra kiküldendő bizottság fogja ismertetni, miért is most csupán a jelen évi, folyóhó 15-én lezárt pénztári állapot ismertetésére szorítkozunk.

Az egyesület pénztári állása az említett napon, vagyis folyó évi szeptemberhó 15-én

bevételeiben volt	14.103	frt	14	kr,
kiadásban pedig	9.468	„	92	„

Ehez képest a pénztári készlet szeptember 15-én 4.634 frt 22 kr, mely összegből 3.500 frt az első hazai, 400 frt pedig az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál van elhelyezve, a készpénzből pedig 550 frt a jelen közgyűlésen adatik ki pályadíjúl, míg 184 frt 22 kr az egyleti pénztárban van.

A kimutatott bevételeiből mult évi pénztári maradvány 5034 frt 15 kr, megjegygetik azonban, hogy ennek ellenében az egyesület értékpapirjai után eddigelé már esedékessé vált kamatokból, mintegy 2000 frtnyi részlet, a folyó évi bevételek javára még fel nem vétetett, hanem kamatozólag a beálló szükség idejéig továbbra is elhelyezve maradt a magyar földhitelintézetnél.

Megjegyeztek továbbá, hogy a kimutatott bevételekből 1879 frt 25 kr alaptőke fejében lett befizetve, míg a kimutatott kiadásokból 5854 frt 25 kr oly összeg, mely az alaptőkéhez csatoltatván, részben értékpapírok vásárlására fordított, tehát szintén állandó vagyonná vált, s ezért a tulajdonképeni tényleges kiadás csak 3614 frt 67 krt tett.

Az alapítványi tőkevagyon a mult közgyűlés alkalmával, a Deák Ferencz alapnak csatolása mellett kerekszámban 91.167 frt volt, jelenlegi közgyűlésünk alkalmával pedig . 105.031 „ körülbelöl 14 havi időközben tehát 13.864 frttal szaporodott.

Ezen szaporulat szintén tőkét képez, s így el nem költhető.

A fennebb kimutatott jelenlegi tőkevagyon-összegben azonban az egyesületnek az „Erdészeti Lapok“-ba fektetett 6000 frtnyi tőkége nem lévén befoglalva, ezzel együtt egyelőnk tőkevagyon a kerekszámban 110.000 frtot tesz.

Az erdőbecsléstanra pályázó művek bírálata.

A pályázat eredménye, akár a pályázó művek számát, akár azok szerkezetét tekintjük, nem mondható kielégítőnek. Benyújtatott ugyanis mindössze csak két pályamű, mely mind a kettő inkább tankönyvnek, mint kézikönyvnek nevezhető. Ez utóbbi körülményt azonban nem tartjuk hátránynak, a meny nyiben a becléstan föltételezi az illető alaptudományok ismeretét, tehát a könyv első sorban a tanuló fiatalság igényeihez alkalmazandó, kik azt azután a gyakorlatban akadály nélkül kézikönyvül használhatják; tisztán kézikönyvnek szerkesztve pedig a mű a tanulókra nézve hiányos volna, anélkül, hogy lehetővé tenné, mikép azok, a kiknek nem volt alkalmuk az alaptudományokban jártasságot szerezni, a beclési munkák mibenlétéről és a különféle eljárások czélszerű alkalmazásáról alapos ismereteket szerezhessenek.

A pályaművek tartalmának lényegére nézve mindakét műnek alapul szolgált Baur becléstanának újabb kiadása, (kivéve a termőhelyi és állabjóság meghatározását és a fatermési táblák összeállítását, melyek Baur művében tárgyalva nincsenek). A tárgy feldolgozására nézve azonban a két pályamű lényegesen eltér egymástól.

A következőkben van szerencsénk azokra nézve, mindegyikre külön, bírálatunkat előadni.

1. „Mennyi a fa? . . . Számítsd, ha tudni vágyol! Mert tévedsz, ha enélkül tudni véled“